

VLIEGVISSEN als een MONGGOOL in IJSLAND

TEKST, FOTOGRAFIE & VIDEO HANS BOCK

Het schiereiland Melrakkaslétta heeft alles wat je als vliegvisser wenst: ruimte en forel. Mooie forel.

Tijdens mijn vistrip in de zomer van 2014 (zie DNV nummer 111) bracht ik enkele weken door in Melrakkaslétta, een groot schiereiland in het noordoosten van IJsland. De naam is samengesteld uit de woorden Melrakka, dat poolvos betekent en Slétta, dat een vlakte aanduidt. Het gebied is bezaaid met stenen en keien en nauwelijks begroeid. De bevolkingsdichtheid behoort er tot de laagste van Europa. De enkele boerderij die je tegenkomt, is vaak verlaten. Jonge boeren zien weinig toekomstperspectief in deze uithoek van IJsland en verhuizen naar Reykjavík of Akureyri.

Het gebied is echter om meerdere redenen bijzonder interessant voor vliegvissers. Zo vind je in Melrakkaslétta vele tientallen meren en rivieren, met kristalhelder water. Uit een van de bergrivieren wordt het water gepompt dat, zonder enige verdere vorm van zuivering, in de huizen van Raufarhöfn uit de kraan stroomt. Het lavaveld waarlangs de rivier stroomt, zorgt voor een natuurlijke filtering van het water. Verdere zuivering is niet noodzakelijk! Zelfs in rustig stromende, diepe pools kan moeiteloos op zicht genimft worden. Verder bevatten de wateren van Melrakkaslétta een geweldig bestand aan bruine forel en Arctic char. Omdat er geen uitzettingen plaatsvinden, vang je uitsluitend wilde vis; iets wat in de meeste Europese landen steeds minder vaak voorkomt. Het bestand aan wilde salmoniden hoef je in Melrakkaslétta met weinigen te delen. En dat is een behoorlijk understatement! Behalve langs de bekende zalmrivieren ben ik er letterlijk geen enkele andere vliegvisser

tegengekomen. Het gebied ligt het verst verwijderd van Reykjavik en IJsland herbergt zoveel interessante wateren dat de meeste vliegvissers hun stek dichterbij de hoofdstad kiezen. Het ontbreken van hengeldruk betekent dat een goed gepresenteerde vlieg zonder aarzeling genomen wordt. Van leaderschuwheid is hier geen sprake.

Melrakkaslétta herbergt ruim zestig verschillende vogelsoorten. De meeste komen in grote aantallen voor. Hieronder bijvoorbeeld de giervalk, sneeuwgorz, ijsduiker, roodkeelduiker, tapuit, Noordse stern, bontbekplevier, de alpensneeuwhoen en de eidereend. Geen wonder dat de poolvos zich in dit gebied thuis voelt. Tijdens een dagje vliegvissen en bij het kamperen hoor je altijd wel het vrolijke getjilp en gefluit van vogels. Naast het geluid van de wind en het stromende water zijn dit overigens de enige geluiden die je er hoort.

Raufarhöfn is met ongeveer hondervijftig inwoners het grootste dorp in Melrakkaslétta en is tevens de meest noordelijke gemeenschap van IJsland. Het ligt pal tegen de poolcirkel, zodat het er in de zomermaanden 24 uur per dag licht is. In de jaren '70 was het een van de belangrijkste aanvoerhavens van de IJslandse haringvloot. Meer dan duizend mensen waren er in die tijd werkzaam bij de verwerking van de gevangen haring.

WONEN ALS EEN MONGOOLE IN IJSLAND

Tijdens de voorbereidingen van mijn trip stond het voor mij vast dat ik zou proberen om ook een aantal wateren in Melrakkaslétta te bevissen. Door Dominic De Bruyn werd ik gewezen op de IJslandse vliegvisserswebsite van Pétur Magnússon en Ásdís Thoroddsen. Met hun bedrijf *Arctic Angling*, richten Pétur en Ásdís zich op vliegvissers die de juwelen van Melrakkaslétta willen ontdekken. Pétur woont het grootste gedeelte van het jaar in Reykjavik, maar brengt de zomermaanden met vliegvissers in Melrakkaslétta door. Hij heeft daarvoor een tweede huis in Raufarhöfn. Pétur is een zeer ervaren vliegvisser, die de wateren in en om Melrakkaslétta als zijn broekzak kent. Het eerste wat mij opviel, was de mogelijkheid om de website van Arctic Angling ook in het Nederlands te bekijken. Verder sprak mij de flexibiliteit van de dienstverlening van Pétur enorm aan. Zo zijn er volledig verzorgde *guided-trips*, maar kun je ook bij hem terecht als je alleen een vergunning voor bepaalde wateren wilt. Ook bestaat de mogelijkheid om er een Mongoolse *yurt*, een

Eat, sleep and fish.

Amerikaanse vissers te ontdekken, dat er op vliegvisgebied, naast het zalmvissen, in IJsland nog meer te beleven valt. Onze forelvisserij doet niet onder voor die in Argentinië, Chili of Nieuw-Zeeland en behoort tot de absolute wereldtop. Bovendien biedt Melrakkaslétta een vliegvisser alle denkbare watersystemen. Zowel zoet als zout. Op de oceaan en in de fjorden kun je op onder andere koolvis, kabeljauw, pollak en zeeforel vissen. In de riviermondingen maak je kans op zeeforel, sea run-char en zalm. Landinwaarts is er de keuze tussen kleine, middelgrote en grote rivieren en meren. Daar komt nog bij dat de vergunningen voor het vissen op forel zeer betaalbaar zijn. Voor vliegvisserij uit Nederland is IJsland ook nog eens binnen drie uur met het vliegtuig te bereiken."

MONSTERS

Aangekomen in Raufarhöfn, besprak ik met Pétur de mogelijkheden en maakten we een planning voor de dagen die ik in en rond Melrakkaslétta zou doorbrengen.

Vanwege een afzegging van een groepje vliegvisserij kon

grote ronde tent, bij te huren. Dat laatste leek mij interessant. Het mailtje waarin ik om nadere informatie over de yurt vroeg, werd in het Nederlands beantwoord! Het bleek dat Pétur ruim tien jaar in Amsterdam had gewoond en dat hij de Nederlandse taal nog behoorlijk goed beheerst. Omdat ik niet precies aan kon geven wanneer ik tijdens mijn zes weken durende trip precies in Raufarhöfn zou zijn, sprak ik met Pétur af, dat ik hem zou bellen wanneer ik in de buurt was. We zouden dan bespreken wat op dat moment de mogelijkheden waren.

VOOR ZOWEL ZOET ÈN ZOUT

Toen het zover was, bleek de yurt voor een aantal dagen beschikbaar te zijn. Pétur bood mij aan om

me ergens in het noorden van IJsland op te pikken, zodat ik niet helemaal tot Raufarhöfn hoefde te fietsen. Dat Pétur zijn zaakjes professioneel aanpakt, bleek meteen uit de enorme Toyota-pick up truck waarmee hij me ophaalde. Deze 4x4 was flink verhoogd en voorzien van enorme wielen. Volgens Pétur is een dergelijke 'monstertruck' onmisbaar: "Sommige van de rivieren die ik met mijn gasten bezoek, liggen vijftien tot twintig kilometer van het dichtstbijzijnde gravelpad. De boeren hebben er vaak schapen lopen, waardoor er in het gebied wel tracks aanwezig zijn, maar voor een gewone 4x4 zijn die vaak te ruig. De stenen die je er tegenkomt zijn te hoog, waardoor je de onderkant van een gewone 4x4 zou beschadigen, of vast zou komen te zitten. Daarnaast moet ik vaak rivieren doorkruisen. Ook dan is het prettig als je wat hoger op je wielen staat!"

Pétur gelooft dat het forelvisserij in IJsland, en in het bijzonder in Melrakkaslétta, de komende jaren een enorme vlucht zal gaan nemen: "Ik merk dat veel vliegvisserij op zoek zijn naar ruimte en rust. Dat zijn precies de kenmerken van Melrakkaslétta. Daarnaast beginnen de Europese en

Pétur mij de eerste twee dagen zelf meenemen naar een paar bergriviertjes. Daarna zou ik de yurt bezoeken, om in de daar omliggende meren en rivieren te vissen. Afhankelijk van Péturs agenda zouden we daarna nog in de bovenloop van een zalmrivier op grote char kunnen vissen.

De eerste dag bezochten Pétur en ik een bergriviertje ten zuidwesten van Raufarhöfn. We werden met de Toyota afgezet door Asdis, de vrouw van Pétur. Gedurende de dag zouden we stroomopwaarts lopen en vissen tot aan het meer, waaruit de rivier stroomde. Bij het meer zou Asdis ons aan het einde van de dag, na een telefoontje van Pétur, weer op komen halen. Een tijd werd niet afgesproken; op die manier konden we zo lang over het traject doen, als we zelf wilden. Vanaf de plaats waar Asdis ons afgezet had, was het slechts een kwartiertje lopen tot de rivier. Bij de eerste aanblik was ik meteen enthousiast. De rivier zit vol bochten en pools en het water is glashelder. Pétur liet me mijn gang gaan en al snel landde ik een aantal forellen van 30 tot 35 centimeter. "Kom Hans, hier zitten alleen kleintjes", merkte Pétur na een kwartiertje op vriendelijke toon op. We liepen verder, waarbij ik soms moeite had om, op advies van Pétur, bepaalde pools en stroomversnellingen niet te bevissen. "Het is nog te vroeg in het seizoen om hier al veel grote vissen te verwachten", verklaarde Pétur, toen ik vroeg waarom we bepaalde stukken niet bevisten. "Er zit wel forel en char, maar hoofdzakelijk de kleinere exemplaren. De grote, paarijpe vissen zijn nog maar net begonnen met hun trek vanaf het meer de rivier op. Die kom je hier nog niet tegen." Toch wees Pétur me kort daarna op een stek, waar de rivier aan twee kanten even iets breder wordt. "Ik noem dat een schouder in de rivier", legde hij uit. Pétur vertelde dat hij wist dat er altijd een grote bruine forel om het hoekje, aan de overkant, ligt. Hij gaf me de kans om de stek aan te werpen. Zoals het een goede gids betaamt, gaf hij de nodige extra tips: "Zorg ervoor dat je laag blijft en de vis je niet kan zien. Let er ook op dat je eerst voor de zekerheid de hoek aan deze kant uitvist." Vol adrenaline kroop ik door het gras naar de stek. Op een meter of drie vanaf de kant maakte ik een eerste worp. Door de wind belandde mijn nimf in het gras, op de oever aan mijn eigen kant. Gelukkig kon ik hem lostrekken zonder op te hoeven staan. De volgende twee worpen leverden niets op. Pétur adviseerde me om nu naar de verbreding aan de overkant te werpen. Terwijl mijn nimf in het water plonsde, bedacht ik me dat hij eigenlijk behoorlijk zwaar was voor dit stuk van de rivier. Ten eerste veroorzaakte hij een nogal luide plons en ten tweede zakte hij in dit tamelijk ondiepe

stuk van de rivier direct naar de bodem. Deze gedachten vervlogen echter meteen, toen ik een dikke vis onder de kant vandaan achter mijn nimf aan zag komen. Wat een monster! Ik zag hoe hij mijn nimf naderde en bij het eerste 'gevoel' zette ik de haak. Hangen! Ik gilte het uit. Maar nog voordat mijn vreugdekreet over de poolvossenvlakte was weggeëbd, merkte ik dat de druk weggevallen was. De vis was los en een grote kolk was alles wat restte. Ik realiseerde me dat ik veel te vroeg mijn hengel opgetild had om de haak te zetten. Ik was duidelijk nog niet genoeg gewend om te wachten, als ik een vis aan zag komen om een nimf te pakken. Teleurgesteld, maar ook vol ongeloof, moet ik daar gestaan hebben. Ongeloof over het formaat van de vis. De brede, donkere rug stond in mijn geheugen gegrift. Ik had in de weken ervoor bruine forellen tot zestig centimeter gevangen, maar deze leek duidelijk groter. En dat in dit relatief kleine riviertje! Pétur stond inmiddels naast me en plaagde me met de vraag: "Was er iets?" Geheel onnodig begon ik hem uit te leggen wat er gebeurd was en hoe groot de vis volgens mij was. Hij lachte en zei dat hij het wist. Bijna troostend legde hij zijn arm over mijn schouder en merkte op, dat er nog meer kansen zouden komen. Ik kon toen nog niet weten, dat hij inderdaad gelijk zou krijgen.

Naarmate we dichterbij het meer kwamen, troffen we meer en grotere vissen in bepaalde delen van de rivier. In sommige pools zagen we soms tientallen chars liggen. Zelfs Pétur vergiste zich bij een pool, toen we dachten dat een grote zwarte vlek een plantenbed was. Na een eerste worp en een gehaakte char, schoof het 'plantenbed' synchroon een stukje opzij! Het bleek een flinke school Arctic char te zijn. Zelfs nadat de gevangen vissen, na een drill en het terugzetten, zich weer bij de school aansloten, bleven de chars onze vliegen nemen. Ik kreeg er geen genoeg van! Het was heerlijk om op zicht in een diepe pool de vis naar je nimf te zien komen en de zwartwitte binnenkant van zijn bek te zien, op het moment dat de nimf genomen werd. Pétur vroeg na enige tijd subtiel: "Hoeveel wil je er hier nog vangen, Hans?" Hij had gelijk; het was tijd om verder te lopen. Op deze manier zouden we nooit bij het meer komen en er lagen nog meer van dergelijke pools in het verschiet.

DAPPER OPGEVEN

De dagen erna ontdekte ik hoe extreem het vissen in dit gedeelte van IJsland kan zijn. Zo viste ik met Pétur nog in een bergrivier, waarvoor Asdis ons met de Toyota ver Melrakkaslétta in reed. Over een onvoorstelbaar ruige track reden we twee klokuren stapvoets naar de rivier. Terwijl wij gingen vissen, moest zij hetzelfde pad terugrijden. Aan het einde van de dag liepen we een half uur naar een gravelweg, waar we weer door haar opgepikt werden. Zonder een dergelijke taxiservice zou deze rivier nauwelijks in een dag te bevissen zijn.

Op een andere dag bracht Pétur me naar de bovenloop van een grote zalmrivier. We zouden er met zinklijnen en streamers op grote Arctic char, in de pools onder de watervallen, gaan vissen. Het regende die dag keihard. Ook stond er een stormachtige wind. Het vissen was taai, omdat de tientallen zijriviertjes duizenden kubieke meters bruingekleurd water de rivier inspoelden. Zelfs met een zeer snel

zinkende lijn kreeg ik in het kolkende water de vlieg niet diep gepresenteerd. Bovendien was de normaal zo heldere rivier geheel bruin geworden. Toen we na ruim een halve dag vissen nog geen aanbeet gehad hadden, sprak Pétur de wijze woorden: "Soms moet je zo dapper zijn om op te geven." Op de terugweg bleken de onbeduidende riviertjes, die we op de heenweg met de Toyota hadden doorkruist, veranderd te zijn in verraderlijk kolkende modderstromen. Het was aan Péturs ervaring te danken, dat we er zonder kleerscheuren doorheen kwamen.

DE DEUR UIT

Een andere onvergetelijke ervaring was het vissen bij de yurt. De wanden van deze grote, ronde Mongoolse tent zijn volledig voorzien van een dikke isolatielaag. Ongeacht de weersomstandigheden is het in de yurt altijd stil en warm. Pétur heeft in de yurt een achttal veldbedden, met daarop *Therm-a-Rest*-slaapmatjes en heerlijke dekens van IJslandse wol. In de yurt kan gekookt worden en je kunt er met gemak rechtop in rondlopen. De yurt staat aan de oever van een meer met een goed bestand aan prachtige bruine forellen. Vanuit de houten deur van de yurt kon ik binnen vijf meter in mijn bellyboot stappen en recht voor de yurt mijn avondeten bijeen vangen! Ook in de bergrivieren die rondom de yurt stromen, beleefde ik vele heerlijke uren waarin ik talrijke beekforellen en Arctic chars ving. Hoe gezellig zou het zijn om hier met een aantal vliegvisvrienden een aantal dagen te verblijven? Kampvuurtje, forelletje of char-filet op de barbecue, pannetje met vers geplukte paddestoelen in roomboter, glaasje whisky of wijn erbij. Na een nachtelijke maaltijd kiest de een voor het veldbed en de ander kletst nog wat verder bij het kampvuur, terwijl de echte diehards nog een uurtje het meer opgaan in de bellyboot! En dat alles in de ongerepte natuur, begeleid door het prachtige vibrato van de ijsduiker.

Meer info: <http://arcticangling.is/nl/>
Voor een fraaie visvideo surf je naar
www.vnv.nu/ijsland

